

bezoekadres: Martinikerkhof 12

Ministerie van BZK
t.a.v. de heer Van Delden
Postbus 20.011
2500 EA DEN HAAG

postadres: Postbus 610
9700 AP
Groningen

algemeen telefoonnr: 050 316 49 11

algemeen faxnr: 050 316 49 33

www.provinciegroningen.nl
info@provinciegroningen.nl

Datum : - 7 JAN. 2015
Briefnummer : 2015-00501/2, PPM
Zaaknummer : 554625
Behandeld door : 5.1.2e
Telefoonnummer : (5.1.2e
Antwoord op :
Bijlage :
Onderwerp : advies publiek spoor

GEDEPUTEERDE STATEN

Geachte heer Van Delden,

Op 16 december jongstleden maakte minister Kamp het definitieve winningsbesluit voor het Groninger gasveld bekend. Hij heeft met dit besluit naar onze overtuiging een stap in de goede richting gezet, maar er is veel meer nodig om de veiligheid van onze inwoners te kunnen garanderen, de lasten en lusten van de gaswinning in evenwicht te brengen en het vertrouwen van de Groningse bevolking te herstellen. In deze brief zullen wij dat toelichten.

Wij hebben eerder aangedrongen op aanpassing van het akkoord 'Vertrouwen op Herstel en Herstel van Vertrouwen' van januari 2014. Het akkoord was een voldoende antwoord op de problematiek van dat moment. De situatie is echter wezenlijk veranderd. Zo is het gebied waar de impact van de aardbevingen merkbaar, groter geworden. De uitvoering van het akkoord blijft achter en de bereikte resultaten zijn op veel punten niet bevredigend. Daarnaast bestaat nu meer kennis van en inzicht in de gevolgen van aardbevingsproblematiek. Dit alles heeft bij ons tot het besef geleid dat het bestaande akkoord niet meer toereikend is en het moet worden aangepast op de volgende punten.

1. Onderhoud aan het bestaande akkoord.
Er is een lijst van circa 50 issues en knelpunten gedefinieerd die adequaat opgelost dienen te worden. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om hoe om te gaan met achterstallig onderhoud en de meerkosten van preventieve maatregelen in nieuwbouw, waarbij bovendien nog geen definitieve bouwnorm verplicht is gesteld.
2. Uitbreiding van het werkingsgebied van het akkoord. Het gaat hier om het maken van aanvullende afspraken en het beschikbaar stellen van maatregelen en voorzieningen voor de burgers van de gemeenten waarvan duidelijk is geworden dat zij ook schade ondervinden van de aardbevingen. Deze ongelijkheid mag niet in stand blijven.
3. Het inrichten van een publiek spoor
Het gaat hier om een adequaat publieksrechtelijk instrumentarium voor de behandeling van vraagstukken die niet geschikt zijn voor private afdoening of die naar aard en omvang vragen om behandeling op regionale schaal.
4. Onconventionele aanpak.
Wij vinden dat een publieke uitvoeringsorganisatie moet worden opgericht onder eindverantwoordelijkheid van het Rijk, zoals dat in het verleden is gebeurd voor de Deltawerken of de IJsselmeerpolders. De opgave heeft een impact en omvang die

dit rechtvaardigt. Dit vindt ook zijn grondslag in de verantwoordelijkheid van het kabinet voor de gaswinning en dientengevolge voor de relatie met de NAM.

Over de boven geschetste punten zijn eerder op ambtelijk en bestuurlijk niveau gesprekken gevoerd. In de brief van 16 december schrijft de minister van Economische Zaken dat er naast de inzet van het Centrum voor Veilig Wonen (CVW) ook extra inzet van publieke zijde nodig is. Erkenning van deze noodzaak zien wij als een positieve stap. Essentieel is wel een goede invulling ervan. Daarover is in de afgelopen periode intensief overleg gevoerd met u en de heer Van Velzen. Op 6 januari jl. hebben wij kennis genomen van de conceptversie van uw advies aan de minister voor de inrichting van de publieke regie. Wij hebben waardering voor de doortastende wijze waarop dit in samenspraak met alle betrokkenen is opgepakt. Het door u geleverde concept advies bevat veel waardevolle elementen, maar wij missen ook een aantal essentiële onderdelen. Tegelijkertijd constateerden wij tijdens het overleg dat uw denken al weer verder was dan het ons toegezonden concept advies.

Wij baseren ons vooralsnog op het toegezonden concept en dat stuk heeft vanwege de onderdelen die we missen, dan wel de onderdelen die nog onvoldoende duidelijk zijn, nog niet onze instemming.

Effectieve publieke regie (sturing en controle) is een belangrijke voorwaarde voor het herstellen van het vertrouwen in de overheid als geheel en de afzonderlijke overheidsorganen in het bijzonder.

Het betreft een onderwerp met nationale baten en regionale lasten die de doorzettingsmacht van provincie en gemeenten overstijgt en de reguliere spankracht en verantwoordelijkheden van lokale overheden (provincie en gemeenten) te boven gaat.

De gemeenten zijn de overheden die het dichtst bij de burgers staan. De gemeenten dragen zorg voor een veilige en leefbare woon- en werkomgeving. De provincie staat aan de lat voor de economische ontwikkeling en de verduurzaming in de regio. Het rijk is verantwoordelijk voor besluitvorming over de gaswinning en voor het algemene veiligheidsbeleid in Nederland. Er is een combinatie nodig van de doorzettingsmacht van het Rijk op het gebied van wet- en regelgeving met de kennis en de verantwoordelijkheden op gemeentelijk en provinciaal niveau om tot een succesvolle publieke regie te komen.

Voorwaarden

Het is van belang dat dit snel wordt vormgegeven. Dat publieke spoor moet beschikken over voldoende robuustheid en slagkracht, en heeft naar mening van de provincie en de twaalf gemeenten alleen kans van slagen als het aan de volgende voorwaarden voldoet:

- Het publieke spoor kent een Rijksbrede aanpak. De ervaringen in de afgelopen periode hebben ons geleerd dat de problematiek zich uitstrekt over diverse departementen (EZ, BZK/WNR, I&M, OCW, Financiën, V&J). Bovendien gaat het om een nationaal probleem, waarbij een Rijksbrede aanpak noodzakelijk is.
- Het publieke spoor heeft voldoende doorzettingsmacht en aanwijzingsbevoegdheid daar waar veiligheid, publieke belangen en majeure belangen van burgers in het geding zijn (richting alle partijen).
- Het publieke spoor is een onafhankelijke autoriteit die niet onderdeel is van een ministerie, maar wel valt onder de kabinetsverantwoordelijkheid, en die onder leiding staat van een voldoende gezaghebbende persoon (bijvoorbeeld in de

functie van rijkscommissaris), die over voldoende bevoegdheden beschikt om, in samenwerking met medeoverheden, adequaat te kunnen functioneren.

- Het heeft een wettelijke basis, waarmee verantwoordelijkheden en bevoegdheden eenduidig zijn belegd en gedepolitiseerd, zodat er sprake is van stabiliteit en meerjarige continuïteit in de aanpak.

- Het heeft een schaalbaar en flexibel karakter, met de mogelijkheid om in aanpak te differentiëren. Een toegesneden aanpak voor de specifieke problematiek van de stad Groningen is hiervan een voorbeeld (waarbij moet worden aangetekend dat de gemeente Groningen bij een programmatische aanpak ernstige twijfels heeft bij schadeafhandeling door het CVW).

- Het wordt gekenmerkt door een langjarige programmatische aanpak, naar analogie van de aanpak van Stads- en dorpsvernieuwing, met jaarlijks vast te stellen uitvoeringsprogramma's, met een grote inbreng van gemeenten en provincie.

- Het publieke spoor en het langjarige programma kent een schaalbare financiering, waarbij het rijk verantwoordelijkheid neemt voor de bekostiging, waarin ook de relatie met NAM betrokken dient te worden.

- Het publiek spoor kent heldere afspraken over verantwoordelijkheden, waarbij het Rijk bijvoorbeeld verantwoordelijk is en blijft voor bestaande gebouwen, zoals scholen, die niet aan de nieuwe NPR-norm kunnen voldoen.

Taken

Het publieke spoor zou zich moeten richten op de volgende taken:

- Een geïntegreerde regionale gebiedsaanpak door koppeling van alle hoofdopgaven in het aardbevingsgebied, zodat de sociale, fysieke en economische samenhang wordt behouden en versterkt. Het gaat hierbij onder meer om de verbinding tussen schadeherstel, bouwkundig versterken, waardevermeerdering door verduurzaming, leefbaarheid, economische structuurversterking en waardeontwikkeling op de woningmarkt, maar ook om autonome ontwikkelingen op bijvoorbeeld demografisch gebied.

- Een gebiedsgerichte aanpak per gemeente (en/of dorpskern), zodat de uitvoering van de versterkingsstrategie ook voor de bewoners en de gemeenschap aanvaardbaar is. De recente ervaringen van de gemeenten in de uitvoering van herstructureringsopgaven en het verkrijgen van draagvlak voor woon- en leefbaarheidsplannen als antwoord op de demografische ontwikkelingen in het gebied kunnen daarin goed worden gebruikt.

- Het borgen van ruimtelijke sociale, economische en cultuurhistorische kwaliteit in gebieden waar veel van de maatregelen neerslaan.

- De ontwikkeling van beleidskaders en procedures, onder meer op basis van de geïdentificeerde uitvoeringsdilemma's (zoals die van het achterstallig onderhoud), maar indien nodig ook verordenend.

- Het versnellen van juridisch-planologische trajecten (beleid, uitvoering, wetgeving, vergunningverlening, etc.).

- Publiek casemanagement (ondersteuning en ontzorgen van burgers bij complexe en ingrijpende schadegevallen).
- Het creëren van een voorziening voor effectieve en doelmatige arbitrage, voor het beslechten van geschillen.
- Eenduidige publieke communicatie.

Tot slot

Onderhoud aan het bestaande akkoord, uitbreiding van het werkingsgebied, het inrichten van een publieke kolom en een onconventionele aanpak, gebruik makend van beproefde methoden én de denkkraft en creativiteit van regionale (kennis)instellingen. Dit zijn de onderdelen die nodig zijn om de veiligheid en belangen van inwoners te waarborgen en het vertrouwen te herstellen. Het voornemen voor de inrichting van een publieke vorm van regie beoordelen we, zoals gezegd, als positief, maar plaatsen we tegelijkertijd wel tegen deze achtergrond.

Een adequaat opererend publiek spoor dat vertrouwen heeft van inwoners, bedrijven en overheden. Rijk, provincie en gemeenten moeten samen optrekken om een geloofwaardige en betrouwbare overheid te zijn. Dit is essentieel in de aanpak van de aardbevingsproblematiek in Groningen. En het is hoognodig. De herstel- versterkingsopgave behoeft versnelling. Er is behoefte aan een langjarig programma, doelmatige en snelle geschilbeslechting, adequaat publiek casemanagement en er is publieke doorzettingskracht nodig. Wij vinden het een goed signaal dat de minister het belang van een publiek spoor erkent. Maar het is wel van essentieel belang dat de invulling ervan nu op een goede en vertrouwenwekkende manier gebeurt. Wij hebben in de afgelopen periode in een aantal gesprekken met u en de heer Van Velzen onder uw aandacht gebracht waaraan de invulling hiervan naar onze mening zou moeten voldoen. In deze brief hebben wij die opgesomd. Het zijn in onze ogen essentiële elementen voor het welslagen van het functioneren van het publieke spoor. Als voldaan wordt aan de hierboven geschetste aanpak, kan naar onze mening echt een volgende, noodzakelijke stap gemaakt worden in het door Rijk, Provincie en gemeenten zeer gewenste herstel van vertrouwen.

Hoogachtend,

Namens de provincie Groningen en de gemeenten Appingedam, Bedum, Delfzijl, De Marne, Eemsum, Groningen, Hoogezand-Sappemeer, Loppersum, Menterwolde, Slochteren, Ten Boer en Winsum,

Gemeente Bedum:

Burgemeester H.P. Bakker

5.1.2e

Gemeente Groningen:

5.1.2e

Burgemeester P.E.J. den Oudsten

5.1.2e

Gedeputeerde Staten van Groningen:

Commissaris van de Koning M. J. van den Berg

5.1.2e